

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКЕ КОМПАТИБИЛНОСТИ

6. јун 2023.

Напомена. Испит траје 120 минута. Дозвољена је употреба литературе и рачунара. Коначне одговоре уписати у одговарајуће кућице, учртати у дате дијаграме или заокружити један од понуђених одговора. Попунити податке о кандидату у следећој табелици. Сваки питање носи по 5 поена, а задатак носи 20 поена.

Подаци о кандидату		Питање/Задатак					Укупно
Индекс година/број	Презиме и име	(П1)	(П2)	(П3)	(П4)	(31)	
/							

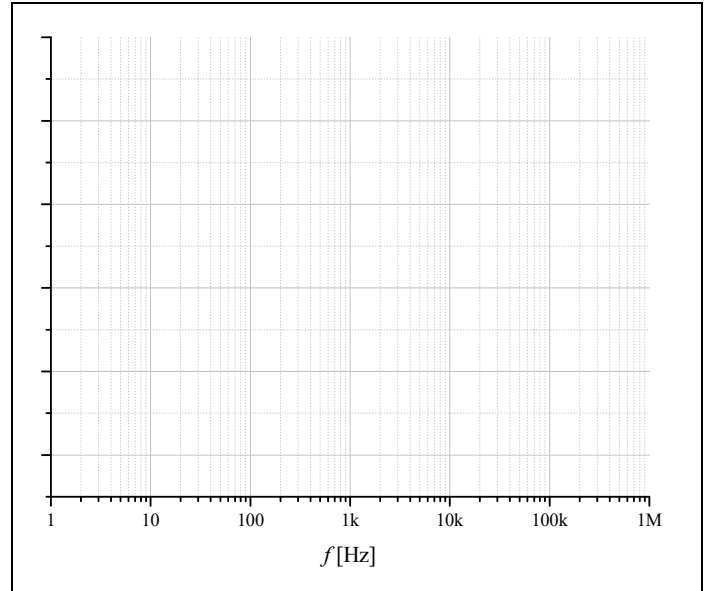
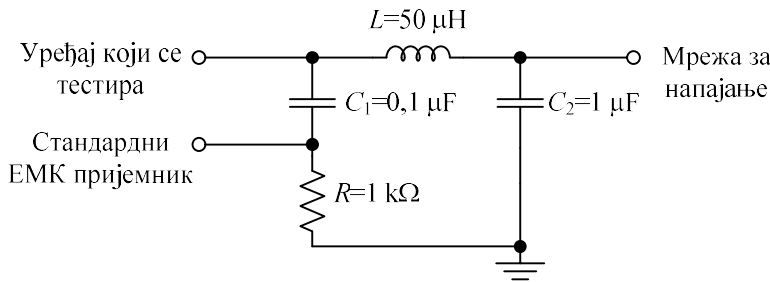
ПИТАЊА

1. Антена је повезана на анализатор спектра, коаксијалним каблом дужине $L = 4 \text{ m}$. У главном правцу зрачења антене налази се уређај чија се емисија мери на учестаности 433 MHz . Ротацијом антене око главног правца зрачења, пронађено је максимално показивање анализатора спектра које износи -27 dBm . Анализатор спектра има стандардну улазну импедансу од 50Ω . Погонско појачање антене, у главном правцу зрачења је $g_p = 2,5 \text{ dBi}$. Подужно слабљење кабла је $0,031 \text{ dB/m}$. Губици на конекторима су занемарљиви.

- (а) Израчунати антенски фактор ове антене на учестаности на којој се врши мерење.
- (б) Израчунати напон који мери анализатор спектра у $\text{dB}\mu\text{V}$.
- (в) Израчунати ефективну вредност електричног поља које ствара уређај на месту антене, у V/m .
- (г) Уколико је максимална дозвољена снага коју може да мери анализатор спектра 20 dBm , израчунати максималну ефективну вредност електричног поља у V/m , на месту пријемне антене, која може да се измери овом поставком, на задатој учестаности.

(а)
(б)
(в)
(г)

2. На слици је приказано коло за стабилизацију импедансе (енглески скраћено: LISN). На приложеном графику скицирати модул улазне импедансе која се "види" са стране уређаја који се тестира, у опсегу од 1 Hz до 100 MHz , уколико се на приступу за мрежу за напајање прикључи потрошач који чине серијски повезани отпорник $R = 0,1 \Omega$ и калем $L = 50 \mu\text{H}$.

3. У семианехоичној соби, на одстојању 3 m од једног уређаја измерена је ефективна вредност електричног поља $E = 77 \text{ dB}\mu\text{V/m}$, на учестаности $f = 250 \text{ MHz}$. Гранична вредност за емисију класе којој овај уређај припада је $47 \text{ dB}\mu\text{V/m}$. Израчунати одстојање од уређаја на којем је електрично поље овог уређаја једнако задатој граничној вредности.

--

4. Такт дигиталног уређаја је напонски сигнал у облику симетричне биполарне поворке правоугаоних импулса учестаности $f = 10 \text{ MHz}$, вредности напона $V_{\text{high}} = 1 \text{ V}$ и $V_{\text{low}} = -1 \text{ V}$ и трајања успонске и силазне ивице (а) 20 ns и (б) 5 ns . Уколико сматрамо да је највиша учестаност од интереса у спектру сигнала она после које су све спектралне компоненте за 40 dB мање од највеће спектралне компоненте, израчунати највишу учестаност од интереса у спектру овог сигнала.

(а)
(б)

ЗАДАТАК

1. На слици је приказана лог периодична антена. Димензије антене су $d_1 = 250 \text{ mm}$, $d_2 = 225 \text{ mm}$, $d_3 = 202,5 \text{ mm}$, $d_4 = 182,25 \text{ mm}$ и $h_0 = 10 \text{ mm}$. Антена се напаја генератором који се налази на месту означеном на слици, а полупречници свих жица су $r = 2 \text{ mm}$.

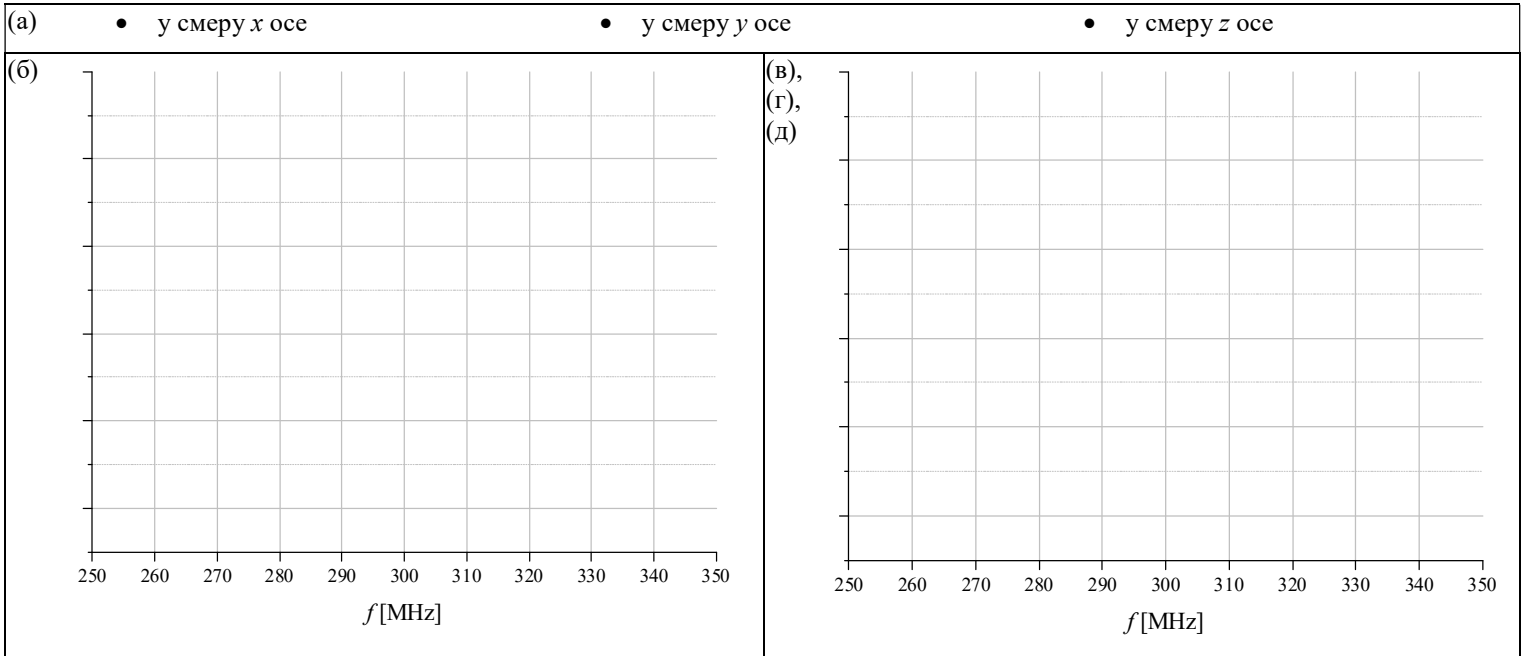
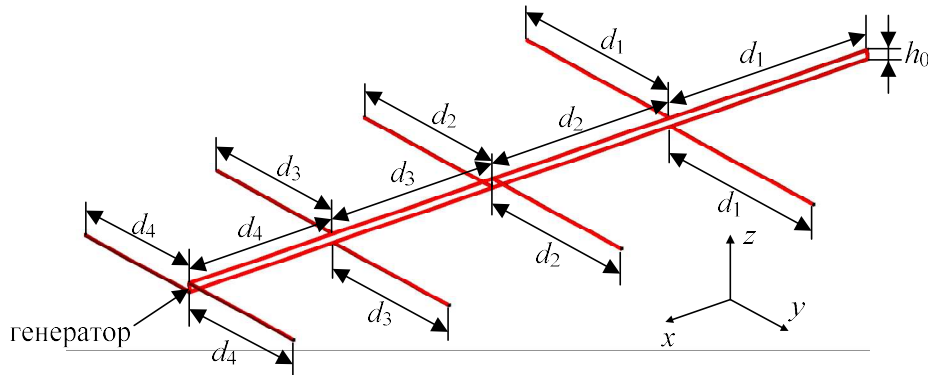
(а) На учестаности $f = 270 \text{ MHz}$ одредити главни правац зрачења ове антене.

(б) Скицирати усмерено појачање ове антене у главном правцу зрачења у опсегу учестаности од 250 MHz до 350 MHz .

(в) На растојању $d = 3 \text{ m}$ од генератора лог периодичне антене (мерено дуж x осе са слике) у равни у којој се налазе доњи елементи лог периодичне антене, постављена је дипол антена тако да је између ових антена остварен највећи пренос (краци дипол антене су паралелни y осе са слике). Дужина крака дипол антене је $l = 250 \text{ mm}$, а полупречници свих жица су $r = 2 \text{ mm}$. Скицирати модуо коефицијента трансмисије у dB између ове две антене у опсегу учестаности од 250 MHz до 350 MHz .

(г) Поновити претходну тачку уколико су лог периодична антена и дипол антена постављене изнад бесконачне савршено проводне равни на висини $h_1 = h_2 = 2 \text{ m}$ изнад проводне равни.

(д) Поновити претходну тачку уколико је дипол антена на истој висини ($h_1 = 2 \text{ m}$), а лог периодична антена на висини $h_2 = 3 \text{ m}$ изнад проводне равни.

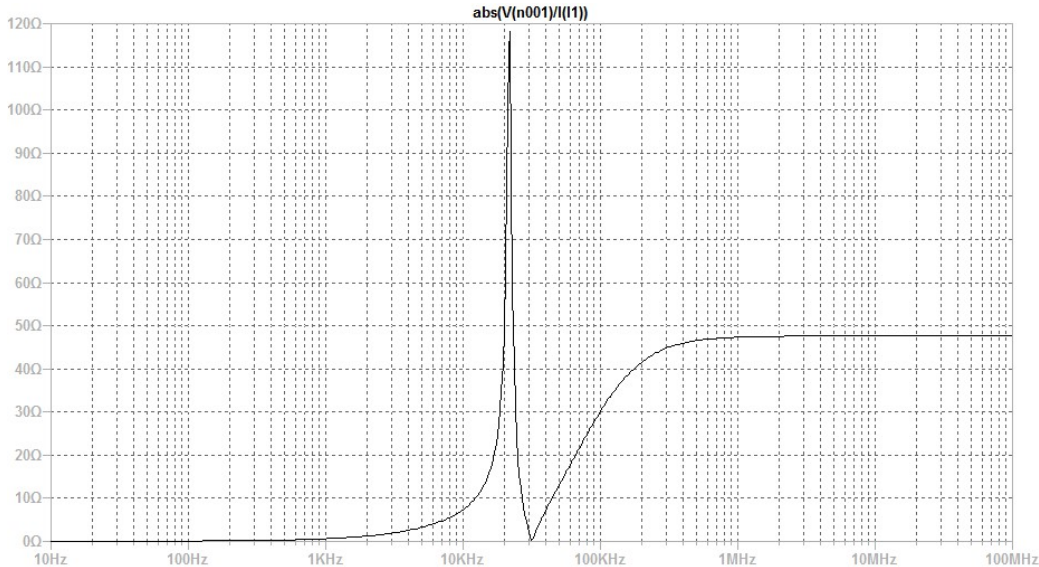

РЕШЕЊА ПИТАЊА И ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКЕ КОМПАТИБИЛНОСТИ ОДРЖАНОГ 6. ЈУНА 2023.

ПИТАЊА

1. (a) $AF = 20,44 \text{ dB/m}$, (б) $U = 80 \text{ dB}\mu\text{V}$, (в) $E = 0,107 \text{ V/m}$ и (г) $E_{\text{max}} = 23,86 \text{ V/m}$.

2. Модул тражене импедансе приказан је на слици испод.

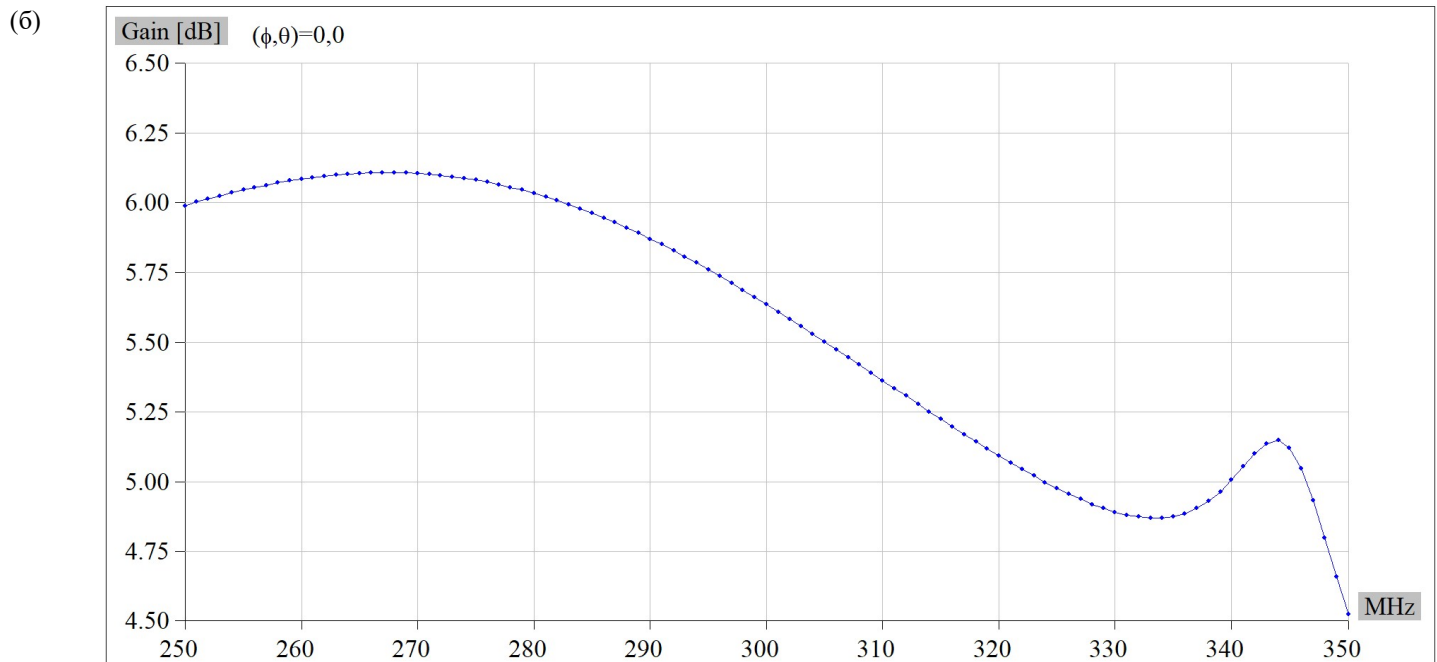

3. Тражено одстојање од уређаја је 95 m.

4. Помоћу транзијентне анализе у програму LTspice у временском интервалу од 100 периода сигнала, коришћењем дискретне Фуријеове трансформације са 65536 одбирака, добија се (a) 90 MHz и (б) 170 MHz. Може се искористи и апроксимативна формула према којој је највиша учестаност од интереса приближно $\frac{1}{\tau}$, где је τ време успонске и силазне ивице. На овај начин добија се (a) 50 MHz и (б) 200 MHz.

ЗАДАТАК

1. (a) • у смеру x осе • у смеру y осе • у смеру z осе

(B),
(Г),
(Д)

